

ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINER VOSS HERAD 2024-2028

Vedtatt i heradsstyret 13.06.2024

Folkehelseinstituttet har over år dokumentert at over skjenking og sal/skjenking til mindreårige har auka. Samfunnskostnadane ved skadar knytt til alkohol og andre rusmisbruk er vanskeleg å talfesta då dei òg har konsekvensar for omgjevnadane, særskilt næraste pårørande.

Lov om folkehelsearbeid trådde i kraft 1. januar 2012. Kommunen si forvaltning av alkohollova er eit viktig område. Føremålet med alkohollova er å avgrensa dei samfunnsmessige og individuelle skadane som alkohol kan medføre.

Løyvedelen i ruspolitisk handlingsplan har følgjande innhald:

- retningslinjer for tildeling av sals- og skjenkeløyve
- reaksjonar ved brot på alkohollova
- delegasjon av fullmakt etter alkohollova.

Løyveperiode og fornying

Løyveperioden gjeld inntil fire år, jamfør alkohollova § 1-6. Kommunen kan likevel vedta at sals- og skjenkeløyve ikkje skal opphøyr, men gjelda vidare for ein ny periode på fire år. For at kommunen skal kunna fatta eit slikt vedtak må alkoholpolitikken evaluerast.

Prikksystem

1. januar 2016 tredde nye sanksjonsreglar for brot på alkohollova i kraft. Kommunen er no plikta til å tildela sals- og skjenkestader prikkar ved regelbrot etter eit fastsett system (sjå vedlegg). Reglar for lengd og tidspunkt for inndraging vert lik for alle.

Krav til kontrollørar og kontroll av skjenkestadar

Skjenkekontrollør må ha bestått kunnskapsprøve. Ved kontroll av skjenkestader er det krav om to kontrollørar.

Gebyr for sal og skjenking

For å finansiera krav om to kontrollørar er gebyr for skjenking auka med fem prosent.

I tillegg vert gebyra indeksregulert i forskrifta.

Gebyr for einskildløyve er kr 300

Gebyr for prøvetaking er kr 400

4.1 Retningslinjer for sal av øl

1. Daglegvareforretningar med fullsortert vareutval kan etter søknad få løyve til sal av alkoholhaldig drikk med alkoholstyrke mindre enn 4,75 volumprosent, når verksemda stettar dei krava som vert stilt i lov og forskrifter.
2. Sal av alkoholhaldig drikk med mindre enn 4,75 volumprosent alkohol kan berre førekomma innan fylgjande tidsrom:

Måndag - fredag kl. 08.00 - 20.00
Laurdagar og dagar før helgedagar kl. 08.00 - 18.00, dette gjeld ikkje Kristi himmelfartsdag.

Sal på påske-, pinse-, jol- og nyttårsaftan er som for laurdagar.
Sal er elles forbode på søndagar og helgedagar, 1. og 17. mai.
3. Salet skal gå føre seg i samsvar med gjeldande lov og forskrifter.
4. Det skal betalast ei årleg avgift, med heimel i forskrift og rekna utifrå omsetning.
5. I tida 15.april til 30. juni er det forbod mot sal av glasflasker med øl, der produsenten leverer tilsvarande vare på boks, i plast eller i anna innpakning, berekna for laussal.
6. Nettsal og utkøyring
 - Ved sal av alkoholholdig drikk via netthandel skal bevillings innehavar ved utkøyring sørge for at kunden kvitterer for mottatt varer og alkoholholdig drikke, samt tidspunkt for utleveringa.
 - Utkøyring av varer skal kun skje i butikkens opningstider.
 - Presentasjon av produktet på nett skal følge alkohollovenes reklameforbod.
 - Ved tvil om alder skal ein etterspørja legitimasjon og persondata vert notert. Personar som er openbart påverka av rusmidlar får ikkje utlevert alkohol.
 - Utlevering av alkoholholdig drikke på bakgrunn av netthandel kan berre skje innafor Voss herad sine grenser og køyrelister/kvitteringar må kunne dokumentere dette.
 - Styrar/ stedfortreder for salsløyvet har ansvaret for at utlevering til kunden skjer i samsvar med alkohollova sine regler også om det vert nytta eigen transportør for utkøyring.

Utvida salsløyve med høve til tilverking i eige verksemd

1 juli 2016 vart eit 100 år langt forbod mot direktesal av lokalprodusert alkohol gr. 2 oppheva og det vart høve for lokalprodusentar å søkja om slikt løyve. Kommunalt salsløyve kan utvidast til å omfatta tilverking av visse alkoholhaldige drikker gr. 2. Dette er eit snevert unntak frå hovudregelen som er statleg tilverkingsløyve.

Bakgrunn for ordninga med utvida kommunale salsløyve er å fremja potensialet som ligg i kombinasjonen lokale tradisjonar og næringsutvikling generelt, og forholdet lokal mat, drikka og turisme spesielt.

Begrepet gards sal vert ofte nytta, men er berre delvis treffande. Rett nok er ein stor del av produsentane knytt til gard, men det som er avgjerande er at det dreier seg om eigenproduksjon og at salet berre kan skje ved tilverkingsstaden, og som ein del av plassen sin heilskaplege karakter og salstilbod, jf. alkohollova § 1-7a. Dette kan vera ein gard, men det kan og tenkjast andre typar anlegg.

For å gje eit slikt løyve, er det nokre absolutte krav som må vera til stades:

- Salet kan berre skje på tilverksstaden.
- Det skal leggjast stor vekt på lokale tradisjonar.
- Det skal vera basert på tradisjon.
- Det skal liggja føre ein leigeavtale om det er eit AS som får løyve eller nokon paktar ein gard.
- Det kan ikkje tilsetjast brennevin eller verta blanda med andre alkoholhaldige drikkevarer.
- Produksjon og sal må utgjera ein del av ein heilskaplege karakter.
- Minst ein tredel av råvarene som vert nytta må vera eigenprodusert eller sjølvplukka.
- Det kan ikkje seljast meir enn 15 000 liter per år

4.2 Retningslinjer for salsløyve for brennevin, vin og sterkøl

1. A/S Vinmonopolet kan få løyve til eit utsal for brennevin, vin og sterkøl i kommunen.
2. Opningstider for Vinmonopolutsalet vert fastsett av Sosial- og helsedepartementet.

4.3 Retningslinjer for skjenkeløyve

Løyve til skjenking av øl, vin og brennevin kan etter søknad gjevast på grunnlag av retningslinene, til verksemdar som stettar krava som vert stilt i lov og forskrifter.

Kvar skjenkestad skal ha sitt eige løyve. Når fleire skjenkestader ligg i same bygning og har same eigar, jf. Alkoholova § 4-2, 4. ledd, skal det gå fram av søknaden kva driftskonsept og gruppe gjester tilbodet vender seg til. Teikningar som viser inndeling av dei ulike tilboda skal leggjast ved søknad.

Skjenkeløyve med aktivitet for born og unge i nærleiken, i lokale der det bur folk i same hus som skjenkeløyve og skjenkeløyve i bustadområde skal vurderast særskilt

4.3.1 Tal løyve

Tal løyve er ikkje avgrensa. Ved tildeling av løyve vert det stilt krav til driftsopplegg. Det blir stilt krav til gjennomført kurs i ansvarleg alkoholhandtering. Det vert kontrollert at løyva blir forvalta i tråd med lover og reglar og dei vilkår som er stilt når løyve blir innvilga.

4.3.2 Type løyve

Alminneleg løyve for skjenking av brennevin, vin og øl

- hotell og liknande verksemdar der overnattingstilbod av god standard er ein sentral del i driftsopplegget

Voss herad

- spisesal, restaurant eller liknande serveringsverksemd som er retta mot eit vakse publikum der kommunen meiner staden sin karakter tilseier at servering av brennevin er forsvarleg, jf. Alkohollova § 1-7a.
- barar direkte knytt til skjenkestader som nemnt over
- det kan gjevast løyve til skjenking på uteareal som har eit fysisk avgrensa område og ligg i tilknytning til anna skjenkeareal. Teikningar som viser uteområdet det skal skjenkast på skal leggjast ved søknad.
- bruka «Av-og-Til» som retningsgjevande ved tildeling av løyve.

Alminneleg løyve for skjenking av vin og øl

- overnattingsverksemd med enklare standard
- serveringsstader der skjenking er ein del av eit opplegg der servering av mat, tilskipingar, eller anna er sentralt i drifta, t.d. serveringsstader med ein annan karakter og/eller retta mot eit breiare publikum enn spesifisert under punkt 4.3.2
- det kan bli gitt løyve til skjenking på uteareal som har eit fysisk avgrensa område og ligg rimeleg nært anna skjenkeareal. Serveringstilbodet skal vera om lag det same ute og inne. Teikningar som viser uteområdet det skal skjenkast på skal leggjast ved søknad.
- større arrangement av meir nasjonal interesse og karakter kan søke om fast løyve.

4.3.3 Vilkår for alminneleg løyve

Skjenkestaden forpliktar seg til å delta i programmet «Ansvarleg Alkoholhandtering». Programmet skal bidra til å redusera overskjenking, bråk og uro knytt til skjenkestaden. I vilkåret ligg det også eit pålegg om å inngå samarbeid med Voss lensmannsdistrikt for å redusera tal på valdsepisodar og andre uynskte hendingar.

Det blir ikkje gitt skjenkeløyve til:

- stader eller arrangement som er særskilt innretta mot barn og unge
- stader eller arrangement som er særskilt innretta mot motortrafikantar
- idrettsarrangement, jf. «Av og til»
- kioskar, bensinstasjonar mv.

4.3.4 Løyve til skjenking ved einskildarrangement, jf. A-lova p. § 1-6

- tilskipar av einskildarrangement der skjenking er ein underordna del av eit driftsopplegg der anna aktivitet, som kultur-, reiselivstilskipingar mv., retta mot publikum over 18 år, er den sentrale delen i tilbodet
- det blir lagt vekt på at skjenkinga ikkje må føre med seg problem med ro og orden, eller trafikale vanskar. Uttale frå politiet skal hentast inn før søknad blir behandla, med heimel i Alkohollova § 1-7.
- i søknaden skal det gå fram korleis vakthaldet sikrast
- skjenkinga må finna stad i eit eigna lokale eller avgrensa område, som skal gå fram av søknaden.
- skjenketider sjå punkt 4.3.6
- søknadsfrist for einskild løyve er minst 3 veker før arrangementet skal haldast.

4.3.5 Ambulerande løyve

Løyve til servering av brennevin, vin og øl ved slutta lag, jf. A-lova §§4-2 og 4-5

- løyve kan gjevast arrangør av slutta lag som finn stad i selskapslokale, skjenketider sjå punkt 4.3.6
- søknadsfrist for ambulerande løyve er minst 3 veker før arrangementet skal haldast.

4.3.6 Skjenketider

Konsum av utskjenka alkoholhaldig drikk må opphøyra seinast 30 minutt etter at skjenketida er slutt, jfr. A-lova § 4-4. I retningslinene står vekedag for den dag skjenkinga startar, sjølv om skjenkinga held fram til over midnatt, slik at når det er oppgjeve skjenketid fredag kl. 13.00 - 01.00, er dette frå kl. 13.00 fredag og til kl. 01.00 natt mellom fredag og laurdag.

Brennevin klasse 3

- alle dagar kl. 13.00 – 01.00
- uteservering kl. 13.00 – 01.00
- det vil ikkje bli gitt utvida skjenking for klasse 3 utover kl. 01.00.
- Slutt på musikk/dj ute kl 23.00 i sentrum

Vin og øl klasse 1 og 2

- alle dagar kl. 10.00 – 02.30
- uteservering kl. 12.00 – 01.00
- det vil ikkje gjeve fast utvida skjenking etter kl. 02.30.
- Slutt på musikk/dj ute kl 23.00 i sentrum

Utvida skjenketider ved særskilde arrangement

Løyve til utvida skjenketider kan gjevast innanfor det lova tillèt:

- det skal bli stilt krav om at arrangementet har vesentleg verdi for tilskipar og publikum
- lokale og/ eller regionale omsyn skal vektleggast
- omsyn til ro og orden skal vektleggast.

4.4 Gebyr, kontroll, saksbehandling og vakter

Gebyrinntekter

Dei årlege gebyra skal gå uavkorta til:

- kommunen si utøving av kontroll med sals- og skjenkestadene
- behandlingstiltak for personar med rusproblem
- førebyggjande tiltak.

Kontroll med sal og skjenking

Kommunen sitt kontrollutval etter alkoholova er utval for levekår og Skjenkekontrollen i Kvam.

Saksbehandling

I tillegg til løpande saksbehandling skal administrasjonen årleg utarbeida statistikkar over:

Voss herad

- tal utvida skjenketider
- tal utvida skjenkestader
- tal løyve til einskild arrangement

Statistikk skal bli lagt fram for utval for levekår.

Vakter

Politiet og kommunen kan med heimel i politilova og vilkårstilgangen i alkohollova pålegga ei verksemd å ha ordensvakter.

Hovedregelen er at ein etablert skjenkestad som brukar ordensvakter må ha godkjente vakter

Eit alternativ er at verksemda etablerer eige vaktelskap på eksisterande organisjonsnummer.

Politiet godkjenner vaktene etter gjennomført kurs med eksamen i ordensvaktutdanning.

Det er reglar i lov om vaktvirksomhet som gjeld.

I lokale der det vert servert alkohol etter kl 2300 natt til laurdag, natt til sundag, natt til 1 januar, i påsken frå natt til skjærtorsdag og fram til 2 påskedag, natt til 1 og 17 mai, natt til 2 pinsedag og natt til onsdag før helgetorsdag, skal det vera godkjente ordensvakter. Politiet kan påleggja serveringsstader ordensvakter til andre tider dersom dei finn det naudsynt.

Ved spesielle høve, lågsesong eller rolege periodar kan det søkjast om fritak eller nedskalering av vakttenesta.

4.5 Brot på alkohollova og delegasjon

Brot på alkohollova vert handheva etter nasjonale retningslinjer jf. vedlegg.

Delegasjon av fullmakt etter Alkohollova, jf. § 1-12 Delegasjon. Fylgjande er delegert til rådmannen:

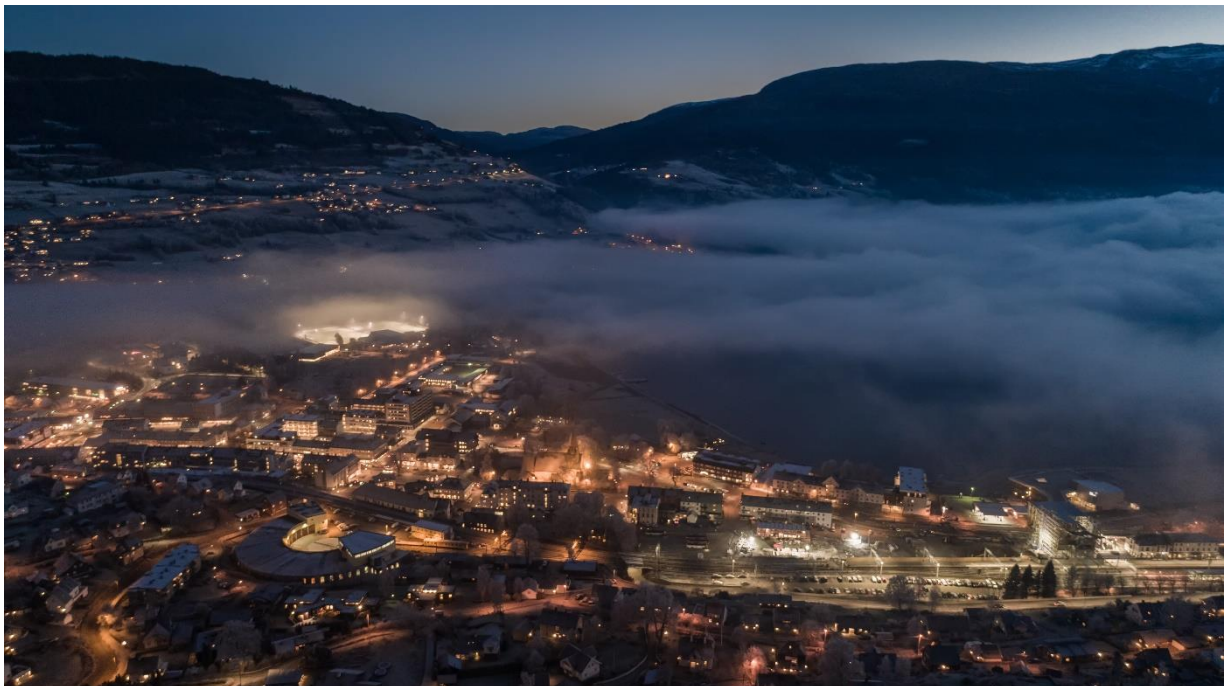
1. Tildeling av ambulerande løyve, jf. A-lova § 4-5. Før ambulerande løyve blir tildelt skal politiet og NAV-leiar gje uttale om søknaden.
2. Tildeling av løyve for eit einskild høve, jf. A-lova § 1-6. Eit einskild høve kan ikkje strekkja seg utover eit tidsrom på i alt 6 påfølgjande dagar. Før einskildløyve blir tildelt skal det vera innhenta uttale om søknaden frå politiet og NAV-leiar), jf. A-lova § 1-7.
3. Utviding av skjenketida og/eller utviding av skjenkelokale, for eit einskild høve. Før løyve til utviding av skjenketida/skjenkelokale vert gjeve, skal det vera innhenta uttale frå politiet og NAV-leiar.
4. Godkjenning av ny styrar og avløysar for styrar ved skifte i løyveperioden for eit gjeldande løyve.
5. Forvalta regelbrot etter nasjonal retningslinjer (prikkssystem)
6. Innendra løyve når omsetningsoppgåve ikkje er levert innan fastsett frist.
7. Innendra løyve når avgift for sal eller skjenking ikkje er betalt innan fastsett frist.

4.6 Informasjon og samarbeid

Kommunen skal samarbeida med verksemdene som har løyve til sal og skjenking, og aktivt formidla informasjon til verksemdene, styrarar og avløysar. Dette vert gjort direkte frå kommunen og gjennom skjenkekontrollen. I tillegg til obligatorisk kunnskapsprøve, skal det gjevast tilbod om kurs i alkohollova.

Kommunen skal invitera til samarbeidsmøte i form av Ansvarleg alkoholhandtering med verksemdene i løpet av perioden. Dette for å gje informasjon, få synspunkt frå verksemdene og drøfta aktuelle tema.

Vedlegg 1: Reaksjonar ved brot på alkohollova (prikkssystemet)

Prikkar	Regelbrot
8	Sal og skjenking til mindreårige
	Brot på bistandsplikta
	Brot på krav om forsvarleg drift
	Hindring av kontroll
4	Sal og skjenking til openbart påverka person
	Brot på reglane om sals- og skjenketid
	Skjenking av alkoholhaldig drikk over 22 volumprosent til person mellom 18 og 20 år
	Brot på alderskrav for den som sel eller skjenkar alkoholhaldig drikk
2	Openbart påverka person i lokalet
	Manglar ved internkontrollsystemet
	Konsum av medbrakt alkohol
	Gjestar tek med alkohol ut av skjenkearealet

	Manglande levering av omsetningsoppgåve og betaling av gebyr
	Brot på reglar om styrar og stadfortredar
	Brot på reklameforbodet
1	Brot på reglane om alkoholfrie alternativ
	Brot på reglane om plassering av alkoholhaldig drikk på salsstad
	Brot på reglane om skjenkemengd for brennevin
	Brot på vilkår sett i vedtaket om løyve med meir

Dersom løyvehavar vert tildelt til saman 12 prikkar i løpet av ein periode på to år, skal løyvet inndragast i 1 veke. Dersom det i løpet av to-årsperioden vert tildelt fleire enn 12 prikkar, skal lengda på inndraginga aukast tilsvarande.

Tidspunktet for fyrste regelbrot skal leggst til grunn for utrekning av to-årsperioden. To-årsperioden gjeld uavhengig av om løyvet er fornya i løpet av perioden. Ved overdraging av verksemd startar ny periode på overdragingstidspunktet.

Likearta brot avdekka ved same kontroll skal vurderast som eitt einskilt brot.

1. Inndraging skal skje straks vedtaket er gyldig, det vil seia at klagefristen er ute og vedtaket er endeleg. Om ikkje anna er fastsett i vedtaket om inndraging skal inndragingsperioden starta frå tilsvarande vekedag som brotet fant stad.

Vurdering av tidspunkt og lengde for inndraginga kan ta omsyn til at reaksjonen ikkje får ein uhøveleg verknad sett utifrå det brotet vedtaket gjeld.

2. Inndraging av løyve for eit bestemt tidsrom på døgeret, t.d. etter kl. 22.00 for ein lengre periode, kan vere eit alternativ til heil inndraging av løyvet.
3. Rådmannen får delegert fullmakt til og gje åtvaringar i samsvar med pkt. 1. Kontrollutvalet etter alkohollova og politiet skal ha melding om dei åtvaringar som vert gjeve.
4. Er ikkje omsetningsoppgåve levert innan fastsett frist, kan rådmannen inndra løyve fram til oppgåva er levert.
5. Er ikkje avgift for sal eller skjenking betalt innan fastsett frist, kan rådmannen inndra løyve fram til avgifta er betalt.
6. Brot på andre lover og reglar enn alkohollova kan også føre til inndraging av sals- eller skjenkeløyve, jf. A-lova § 1-8.
7. Foreldingsfristen for brot vert etter desse retningslinene sett til 2 år.

Voss herad